

ELS ORÍGENS DE CAN SALA O CAL SALA

El maset de dalt del Corral Cremat, que dóna nom a tota una contrada, ara arruïnat, es coneix per casalot o corralot. Construcció de dues cases i un corral situada al nord de l'actual Can Sala (encarat a migdia i en disposició d'aigua a prop i terreny per a conrear) era propietat de Cal Vendrell de la Codina.

El maset de baix del Vendrell (segles XVIII-XIX). Nou emplaçament del maset en una cota més baixa i arrecerada (l'actual Can Sala). Conjunt de dues cases i un corral gran per a ús ramader encarat a migdia, tot i que la casa de ponent està vigilant en aquesta direcció (al camí d'accés principal), amb una era davant. A la part de migdia hi ha encarada l'altra casa, envoltada del corral per nord i llevant, de construcció mixta, part coberta a darrera i descoberta a sovell, tancat per parets i portalades (el benestar del bestiar era vital per evitar malalties i pestes). Posterior construcció de dues cases annexes a llevant i més tard la construcció de dues noves cases a la part central del carrer, corresponent a l'antic corral ja en desús (disposaven d'aigua del "pou de l'amo", terra per a conrear a rabassa i un hort per a cada casa en l'indret de les atzavares). Al davant de les cases s'hi estenia una gran *quintana** o recés i es construï una nova era per a ús comú.

Les cases noves del maset (segle XIX). Tot i que consten del "Maset del Vendrell" es construïren allunyades d'aquest i de les terres de conreu. Es feren cinc cases per a nous rabassaires de Cal Vendrell de la Codina, però per la circumstància d'existir la carretera "nova" (N-340) es van fer alineades just a l'altre costat d'aquesta carretera. Formant, junt amb les cases de l'altra banda del *pont tort*** , l'antiga Casa Rosell de Cal Mata del Racó i altres cases annexes, la població anomenada **El Pago**. Fou un encert per aquells pagesos formar part d'un nucli més poblat, estar a peu de carretera i amb l'afegit de disposar de més cabal d'aigua.

El cognom Sala, provinent de la Segarra, ha esdevingut des del nom d'una casa, d'un carrer, d'un extens indret, d'un lloc d'interès geològic, inclús un sobrenom pels hereus; tot això per l'efecte boca orella i per la facilitat de

la seva pronúncia: "SALA". Els Sala que van habitar en aquest indret sols eren masovers dependents de Cal Vendrell de la Codina. En antigues escriptures i registres sempre ha constatat el carrer com Masets del Vendrell, Caserio Maset del Vendrell o solament Cal Vendrell.

La casa de "pago" o pagament no existí fins el 1805 i actualment el carrer Cal Sala consta forma part de la població **El Pago**.

CESUB

*Quintana: Terreny inculte prop d'un mas o d'un poblat. Antigament era volgudament no cultivable i neta, per delatar l'apropament de bèsties feres i malfactors, donant més resguard a la gent d'aquests masos

**El "pont Tort" limitava les propietats de Cal Vendrell i de Cal Mata